

Wethouders adviseren de cultuursector

8 juni 2018

In het eerste LKCA panel gaven professionals en vrijwilligers uit de culturele sector adviezen aan de nieuwe colleges in gemeenten. Maar hoe zit dat andersom? Wat adviseren cultuurwethouders aan de culturele sector? We vroegen vijf wethouders om elk drie adviezen te geven. Lees hun bevlogen reacties.

Luister naar het onderwijs en naar de kinderen. Betrek hen!

'Hoi, Ik ben Alex Wekema en wethouder van onder meer cultuur in de gemeente Noordenveld. Ik ben gevraagd om kort een aantal adviezen te geven vanuit mijn ervaring als cultuurwethouder en vooral denk ik omdat wij in Noordenveld best wel succesvol zijn met ons Cultuurprogramma op onze scholen. (Zie www.cenoordenveld.nl). Best wel trots op!

1. Luister naar de vraag vanuit het onderwijs. Bedenk niet voor hen wat goed zal zijn, maar samen met hen. Ontwikkel samen met de scholen een programma en leg daar de eindverantwoordelijkheid neer voor de uitvoering: zij moeten het doen! Betrek ook de omgeving en de amateursector hierbij.
2. Zorg dat datgene wat je doet herkenbaar is voor de gemeente, scholen, ouders en vooral de kinderen. Vooral die laatste vind ik erg belangrijk om succesvol te zijn. Kinderen weten vaak heel goed wat ze willen, betrek hen! En laat je zien!
3. Kijk niet alleen naar het PO maar ook naar het VO en naschoolse aanbieders van activiteiten. Werk samen vanuit de gedachte dat je dan uiteindelijk verder komt en meer bereikt. Wij werken nu aan een doorgaande leerlijn richting VO. Dat is niet eenvoudig omdat de aansluiting tussen PO en VO niet gemakkelijk is op dit vlak, maar met de denkracht en creativiteit van elkaar hopen we dat dit lukt. Ook hierin is meedenken vanuit de sector belangrijk!

Alex Wekema, gemeente Noordenveld

Zorg dat je weet waar de behoefte ligt

'Die goede adviezen aan nieuwe bestuurders onderschrijf ik volledig! De sector zelf adviseer ik om niet te wachten op de gemeente, en zelf:

1. te zorgen dat je weet waar de behoefte ligt in je gemeente. Is dat bij scholen, in wijken, de bibliotheek, bij andere groepen? Zijn er thema's waar je op in kunt spelen? Hoe werken eventuele 'potjes'? 'Vraag niet wat de gemeente voor jou kan doen, maar wat jij kunt doen voor de gemeente!'
2. wethouders, maar ook raadsleden, actief uit te nodigen en goed te informeren. Verdiep je in welke bestuurlijke vragen er zijn. Onderbouw wat je 'impact' is en laat daarbij ook je 'afnemers' spreken.
3. samenwerking met concullega's en andere domeinen actief op te zoeken en logische

krachten te bundelen. Dat kan gaan over een goed gespreid en gedifferentieerd aanbod, maar ook over professionalisering, financiering, innovatie of huisvesting. Dit kan ook helpen in de contacten met de gemeente.

Voor cultuur in de vrije tijd adviseer ik de sector bovendien een professionele aanpak van marketing en promotie. Zorg dat niet alleen je 'afnemers' je kunnen vinden, maar ook partijen die profijt hebben van culturele 'reuring', bijvoorbeeld ondernemers. Zorg ook voor een actuele agenda met het gebundelde aanbod in de gemeente, die goed doorzoekbaar is, zowel voor de 'eigen' burgers als voor bezoekers/toeristen. En gebruik social media om met je 'afnemers' in contact te blijven.'

Sjoerd Feitsma, gemeente Leeuwarden

Ontwikkel samen mét de gemeente nieuwe taal

'De samenwerking tussen het culturele veld en de gemeente is ontzettend belangrijk om een cultureel klimaat te creëren dat past bij je stad. Daar moeten we actief in investeren want de belevingswerelden van een overheid en van cultuurmakers kennen grote verschillen. Daarvoor deel ik graag de volgende adviezen met het culturele veld:

1. Verdiep je in de taal van de gemeente: gemeenten zijn zich er steeds meer van bewust dat zij redeneren vanuit techniek (de 'systeemwereld'), terwijl anderen denken vanuit de praktijk (de 'leefwereld'). Daarom zijn wij bezig die brug te slaan naar de leefwereld. En dan helpt het enorm als je (gespreks)partner dit verschil begrijpt en ook een brug wil slaan. Wat moeten we van elkaar weten? Wat zijn belangrijke momenten om elkaar te informeren? Wat zijn goede overlegvormen en -momenten met bestuurders en raadsleden? Zo kunnen we samen concrete resultaten behalen en zijn we minder tijd kwijt zijn aan misverstanden.
2. Betrek de gemeente als partner vroegtijdig: iedere gemeente heeft verschillende beleidsvelden: Sociaal domein, Onderwijs, Sport, Jeugd, Economie, etc. Betrek je gemeente vroegtijdig zodat je gebruik kunt maken van die expertise én sneller weet hoe subsidies of vergunningsprocedures werken. Ontwikkel samen nieuwe taal, zodat jouw ambitie om cultuur op school en in de vrije tijd te versterken aansluit bij bestaand beleid en andersom. Dus: benut ons! Niet pas als een plan klaar is en je alleen nog goedkeuring, een vergunning of geld nodig hebt.
3. Maak gebruik van netwerken: de gemeente heeft allerlei samenwerkingsrelaties, bijvoorbeeld met schoolbestuurders, zorg- en welzijnsorganisaties, ondernemerskringen en sportorganisaties. Zo kan een gemeente bijdragen aan verbindingen in de stad. Ik geloof in een integrale benadering van cultuur, zeker als bij cultuureducatie en -participatie. Voor mij als wethouder is het slaan van bruggen tussen cultuur, het sociaal domein, onderwijs en sport, maar ook stadsontwikkeling en economische zaken, dagelijks werk.'

Bertien Houwing, gemeente Amersfoort (Foto: Annemoon van Hemel)

Waar ben je samen sterker?

'De cultuursector onderneemt geweldige activiteiten en draagt bij aan diverse doelstellingen van een gemeente. Wat mij betreft is de uitdaging voor cultuurinstellingen om te zoeken naar gezamenlijkheid.

1. Waar ben je samen sterker? Denk na over welke partijen in de stad overlappende activiteiten organiseren of juist goede partijen zijn waar je mee kunt samenwerken om nieuwe ideeën te ontplooien. Pak actief de handschoen op en werk samen met andere (culturele) partijen uit de stad om deze ideeën nader uit te werken.
2. Nodig daarbij ook actief de gemeente uit om op een bepaald moment mee te denken in hoeverre deze ideeën kunnen bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen en ook daadwerkelijk (financieel) gerealiseerd kunnen worden. Dien deze plannen dan uiteindelijk in bij de gemeente.
3. En be good and tell it: vier successen op het vlak van cultuur gezamenlijk en communiceer dat ook naar buiten toe, zodat er een gezamenlijk gevoel van trots ontstaat.'

Ferry Förster, gemeente Delft

Stel grenzen en maak duidelijk wat de gevolgen zijn van bezuinigingen

'Veel nieuwe collegeprogramma's zijn inmiddels klaar en in die programma's zijn (hopelijk) de culturele ambities voor de komende vier jaar beschreven. Hierbij mijn drie adviezen voor de culturele sector:

1. Toon aan dat je van waarde bent! Mensen uit de culturele sector en cultuurliefhebbers weten het als geen ander: kunst en cultuur zijn belangrijk voor de ontwikkeling van je cognitieve, sociaal-emotionele en persoonlijke ontwikkeling. Kunst en cultuur verhogen daarnaast ook de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de leefomgeving en ze hebben een intrinsieke waarde. Deze waarden zijn niet abstract, ze worden onderschreven door de wetenschap. Iedereen weet dat sporten gezond is maar niet iedereen kent de voordelen van kunst en cultuur. Verkondig deze waarden, vaak, luid en duidelijk!
2. Stel grenzen! Er is vanaf 2010 fors bezuinigd op de sector. Overheden geven minder geld maar hebben hun culturele ambities amper bijgesteld. Fondsen financieren vooral projecten en niet langer de organisaties. Veel culturele organisaties doen wat ze altijd al deden maar met minder geld. Er worden meer vrijwilligers ingezet en makers en personeel worden slecht betaald. Veel organisaties zijn daardoor enorm kwetsbaar geworden, het water staat aan de lippen. Dat moet stoppen. Minder geld betekent minder tentoonstellingen, minder voorstellingen, minder lessen. Maak duidelijk aan subsidiënten wat de gevolgen zijn van de bezuinigingen en hou op met de touwtjes aan elkaar knopen tegen beter weten in.
3. Staar je niet blind op de (politieke) waan van de dag! Op politiek kan je niet bouwen, de koers kan iedere vier jaar radicaal veranderen. Blijf daarom altijd uitgaan van je

eigen kracht. Wacht niet af tot de politiek weer eens wat bedacht heeft maar kom zelf met initiatieven! Leg verbindingen met andere domeinen, kijk kritisch naar je bedrijfsstrategie en beweeg mee met ontwikkelingen in de samenleving. Wees proactief, dan volgt de politiek jou in plaats van andersom.'

Janita Tabak, voormalig wethouder cultuur gemeente Kampen, nu organisatie-adviseur in de cultuur